

Puutuotesektori tarvitsee osaavaa työvoimaa johtaakseen Eurooppaa kohti kestäväää tulevaisuutta

Tausta

Puutuotesektori (wood based sector-WBS), jossa työskentelee noin 8 miljoonaa ihmistä¹, on **keskeisessä roolissa siirryttäessä kohti innovatiivisempaa, osallistavampaa ja kestävämpää yhteiskuntaa**. Ala tukee erityisesti maaseudun ja sen työpaikkojen kehitystä käsittäen sekä raaka-aineiden käsittelyn että esivalmistuksen². **Kiertotalouden, ekosuunnittelun ja elinkaari-ajattelun edistämiseksi on parannettava tuotteiden ja materiaalien uudelleenkäyttöä**, jotta puuta – uusiutuvaa ja arvokasta resurssia – käytetään tehokkaasti. **Puurakentaminen** (wood based construction-WBC) on alan näkyvin osa-alue, joka varastoi bioperäistä hiiltä koko käyttöikänsä ajan³.

¹Economic Impact of the Forestry and Wood Industry in Europe - WoodPop

²https://europanelts.org/wp-content/uploads/2024/11/CL053-24_WoodPoP-Policy-Paper_2024-1.pdf

³<https://www.eesc.europa.eu/en/news-media/news/timber-construction-can-help-reduce-co2-emissions>

Haaste

Puutuotesektorin osaajapula uhkaa kasvaa myös tulevaisuudessa ja hidastaa alan uudistumista:

- Työvoima ikääntyy ja poistuu alalta, minkä seurauksena tärkeää osaamista katoaa. Puurakentaminen vaatii erityisosaamista, joka saavutetaan vain erikoistuneen koulutuksen kautta.
- Vaikka **Euroopan laajuinen koulutus- ja tutkimusinfrastrukturi** tarjoaa hyvän perustan osaamisen kehittämiseksi (esim. digitalisaatio, kestävyys, uudet materiaalitekniikat, kiertotalousmallit, vuorovaikutus- ja johtamistaidot), se **tarvitsee edelleen tukea kehittyäkseen**.
- Lisäksi olemassa olevien rakennusten korjausinvestoinnit, **laajentaminen ja korjausrakentaminen ovat nousemassa yhä merkittävämpään rooliin**.

Työvoiman perus-, täydennys- ja uudelleen koulutus ovat ensisijaisia tavoitteita osaajapulaa hillitsemiseksi.

Kuinka vastata muuttuvien osaamistarpeiden vaatimuksiin?

Jatkuvasti muuttuviin taito- ja osaamistarpeisiin on vastattava kiinnostavalla, monitieteellisellä ja osallistavalla tavalla:

- Tarvitaan nykyaikaisesti suunniteltuja koulutusohjelmia ja hyvin varusteltuja oppilaitoksia kaikilla tasoilla. **Opiskeluun on kannustettava jo varhaiskasvatuksesta lähtien aina korkea-asteelle saakka** (esim. stipendit, akateemiset virat). Tämä mainitaan myös Direktiivissä (EU) 2024/1275 – Artikla 17(12)⁴. **On tärkeää toteuttaa tehokas, nykyaikainen ja jatkuva kampanja, joka korostaa puutuotealaa (WBS) yksilön ammatillista ja henkilökoh-**

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj/eng>

taista kasvua tukevana ja houkuttelevana uravaihtoehtona. Kampanjan on korostettava kestävää kehitystä koko Euroopan alueella.

- Puutuotealalla on **kehitettävä ja edistettävä moderneja ja monitieteellisiä koulutus- ja ammatillisia täydennyskoulutusohjelmia**, jotka yhdistävät perinteisen osaamisen ja nykyaikaiset digitaaliset menetelmät.
- On rahoitettava koulujen ja yritysten koulutuskumppanuuksia, jotta varmistetaan **nykyaikaisten laitteiden käytännön harjoittelun toteutuminen**. Puuntyöstötaitojen hankkimiseen tarkoitettujen (pakollisten tai valinnaisten) kurssien **opetusta muissa koulutus- ja opinto-ohjelmissa on tuettava**.
- **Tutkintojen ja koulutusten vastavuoroinen tunnustaminen** Euroopan (ja globaalilla) tasolla tukee kehitystä, ja on tärkeä askel oikeaan suuntaan. EU:n komissio ja sen jäsenvaltiot ovat tunnistaneet **pienet tutkinnonosat** (micro credentials) **tehokkaaksi uudeksi välineeksi koulutuksessa**. Koska kehystä tuetaan Euroopan tasolla (esim. New European Bauhaus -akatemiassa puurakentamisen osalta, WBC), on **niiden kehitys puurakentamisen osalta käynnissä jo useissa EU-maissa** – mutta muutoksen vauhtia on lisättävä merkittävästi.

Kansallisella tasolla tarvitaan taloudellista ja muuta tukea koko Euroopan alueella, jotta voidaan luoda kattava ekosysteemi puutuotesektorin (WBS) kannalta merkityksellisistä ammatillisista koulutusohjelmista ja pienistä osaamiskokonaisuuksista Euroopan tasolla.

Puutuotesektori voi ja sen täytyy ottaa johtava rooli, ja näyttää suuntaa erityisesti puurakentamisen kautta – painottaen digitalisaatiota ja kestävää kehitystä.

Vastuuvapauserä:

Tässä toimintasuositukset-asiakirjassa esitetyt näkökannat on laatinut WoodPoP:n Koulutus ja ammatilliset opinnot-työryhmä, eivätkä ne vastaa Itävallan vastuuministeriön näkökantoja. (Austrian Federal Ministry of Agriculture and Forestry, Climate and Environmental Protection, Regions and Water Management).

Tiedoksi:

Tämä asiakirjan on laadittu WoodPoP:n (European Wood Policy Platform) Koulutus ja ammatilliset opinnot-työryhmän työpajojen tuloksena.